

SINH HỌC 9

CHƯƠNG II. HỆ SINH THÁI

BÀI 47: QUẦN THỂ SINH VẬT

A. Nội dung bài học

I. Thế nào là quần thể sinh vật?

Quần thể sinh vật: là tập hợp những cá thể cùng loài, sinh sống trong khoảng không gian nhất định, ở một thời điểm nhất định, có khả năng giao phối với nhau để sinh sản.

VD: Rừng cọ, đồi chè, đàn chim én...

II. Những đặc trưng cơ bản của quần thể.

1. Tỉ lệ giới tính

- Tỉ lệ giới tính là tỉ lệ giữa số lượng cá thể đực với cá thể cái.
- Tỉ lệ giới tính thay đổi theo lứa tuổi, phụ thuộc vào sự tử vong không đồng đều giữa cá thể đực và cái.
- Tỉ lệ giới tính cho thấy tiềm năng sinh sản của quần thể.

2. Thành phần nhóm tuổi

- Bảng 47.2.
- Dùng biểu đồ tháp để biểu diễn thành phần nhóm tuổi.

3. Mật độ quần thể

- Mật độ quần thể là số lượng hay khối lượng sinh vật có trong 1 đơn vị diện tích hay thể tích.
- Mật độ quần thể không cố định mà thay đổi theo mùa, theo năm và phụ thuộc vào chu kỳ sống của sinh vật.

III. Ảnh hưởng của môi trường tới quần thể sinh vật

- Các đòi sống của môi trường như khí hậu, thổ nhưỡng, thức ăn, nơi ở... thay đổi sẽ dẫn tới sự thay đổi số lượng của quần thể.

- Khi mật độ cá thể

tăng cao dẫn tới thiếu thức ăn, chỗ ở, phát

sinh nhiều bệnh tật, nhiều cá thể sẽ bị chết. khi đó mật độ quần thể lại được điều chỉnh trở về mức độ cân bằng.

B. Bài tập

Đọc thông tin sách giáo khoa và quan sát các hình vẽ trả lời các câu hỏi sau:

1. Thế nào là một quần thể sinh vật?

2. Hoàn thành bảng 47.1 trang 139?

QUẦN THỂ SINH VẬT	KHÔNG PHẢI QUẦN THỂ SINH VẬT

1. Một chậu cá chép vàng hay một lồng gà bán ngoài chợ có được gọi là quần thể sinh vật không? Vì sao

II .Những đặc trưng cơ bản của quần thể?

Kể tên các đặc trưng cơ bản của quần thể?

III Ảnh hưởng của môi trường tới quần thể sinh vật?

Đọc thông tin sách giáo khoa trả lời các câu hỏi sau:

1. Khi thời tiết ẩm áp và độ ẩm không khí cao(ví dụ, vào các tháng mùa mưa trong năm) số lượng muỗi nhiều hay ít? Vì sao?

2. Số lượng ếch nhái tăng cao vào mùa mưa hay mùa khô? Vì sao

3. Chim cu gáy xuất hiện nhiều vào thời gian nào trong năm? Vì sao

4. Cho 2 ví dụ về sự biến động số lượng các cá thể trong quần thể?

5. Sự thay đổi của môi trường ảnh hưởng như thế nào tới quần thể?

BÀI 48 QUẦN THỂ NGƯỜI

A. Nội dung bài học

I. Sự khác nhau giữa quần thể người với các quần thể sinh vật khác (11p)

- Quần thể người có những đặc điểm sinh học giống quần thể sinh vật khác: giới tính, lứa tuổi, mật độ, sinh sản, tử vong..
- Quần thể người có những đặc trưng khác với quần thể sinh vật khác: kinh tế, xã hội, hôn nhân,...

Con người có khả năng lao động và tư duy điều chỉnh đặc điểm sinh thái trong quần thể.

II. Đặc trưng về thành phần nhóm tuổi của mỗi quần thể người. (11p)

- Quần thể người gồm 3 nhóm tuổi:
 - + Nhóm tuổi trước sinh sản từ sơ sinh đến 15 tuổi.
 - + Nhóm tuổi sinh sản và lao động: 15 – 65 tuổi.
 - + Nhóm tuổi hết khả năng lao động nặng nhọc: từ 65 tuổi trở lên.
- Tháp dân số (tháp tuổi) thể hiện đặc trưng dân số của mỗi nước.
 - + Tháp dân số trẻ là tháp dân số có đáy rộng, số lượng trẻ em sinh ra nhiều và đỉnh tháp nhọn thể hiện tỉ lệ tử vong cao, tuổi thọ thấp.

+ Tháp dân số già là tháp có đáy hẹp, đỉnh không nhọn, cạnh tháp gần như thẳng đứng biểu thị tỉ lệ sinh và tỉ lệ tử vong đều thấp, tuổi thọ trung bình cao.

III. Tăng dân số và phát triển xã hội (10p)

- Tăng dân số tự nhiên là kết quả của số người sinh ra nhiều hơn số người tử vong
- Phát triển dân số hợp lý tạo được sự hài hoà giữa kinh tế và xã hội đảm bảo cuộc sống cho mỗi cá nhân, gia đình và xã hội

B. Bài tập

I. Sự khác nhau giữa quần thể người với quần thể các sinh vật khác.

1. Thực hiện bảng 48.1 sgk trang 143

ĐẶC ĐIỂM	QUẦN THỂ NGƯỜI	QUẦN THỂ SINH VẬT

2. Tại sao quần thể người lại có một số đặc trưng mà quần thể sinh vật khác không có?

II. Học sinh đọc sgk.

III. Tăng dân số và phát triển xã hội:

ĐỌC THÔNG TIN SGK TRẢ LỜI CÁC CÂU HỎI SAU

1. Thế nào là tăng dân số tự nhiên?

2. Tăng dân số quá nhanh sẽ ảnh hưởng như thế nào đến chất lượng cuộc sống hay sự phát triển của xã hội?

3. Nêu một số hậu quả của việc tăng dân số quá nhanh?

4. Việt Nam có biện pháp gì để giảm gia tăng dân số và nâng cao chất lượng cuộc sống?

BÀI 49: QUẦN XÃ SINH VẬT

A. Nội dung bài học

I. Thế nào là một quần xã sinh vật(QXSV)? (10p)

- Quần xã sinh vật: là tập hợp những QTSV khác loài cùng chung sống trong một khoảng không gian xác định, chúng có mối quan hệ gắn bó như một thể thống nhất nên quần xã có cấu trúc tương đối ổn định. Các sinh vật trong quần thích nghi với môi trường sống của chúng.

- VD: Rừng Cúc Phương, ao cá tự nhiên,...

II. Những dấu hiệu điển hình của một quần xã (13p)

- Quần xã có các đặc điểm cơ bản về số lượng và thành phần các loài sinh vật.

+ Số lượng các loài trong quần xã được đánh giá qua những chỉ số: độ đa dạng, độ nhiều, độ thường gặp.

+ Thành phần loài trong quần xã thể hiện qua việc xác định loài ưu thế và loài đặc trưng.

III. Quan hệ giữa ngoại cảnh và quần xã. (10p)

- Ví dụ: Sự phát triển của mèo liên quan đến sự phát triển của chuột.
- Nhân tố môi trường (vô sinh và hữu sinh) luôn thay đổi tác động đến sinh vật làm sinh vật biến đổi về số lượng; Số lượng được khống chế ở mức độ nhất định phù hợp với khả năng của môi trường, tạo nên sự cân bằng sinh học trong quần xã.

B. Bài tập

1/ Thế nào là quần xã sinh vật?

.....
.....
.....

2/ Các loài trong quần xã có những mối quan hệ nào?

.....
.....
.....

3/Một quần xã có thể tồn tại trong thời gian bao lâu

.....
.....
.....

4/ kể tên một số quần xã mà em biết?

.....
.....
.....

5/ Tìm những điểm khác nhau giữa quần xã sinh vật và quần thể sinh vật?

Quần xã sinh vật	Quần thể sinh vật

6/ Kể tên một số dấu hiệu điển hình của một quần xã?

7/ Chu kì ngày đêm và mùa thay đổi ảnh hưởng đến sinh vật trong quần xã như thế nào? Cho ví dụ-----

8/ Khi nào có sự cân bằng sinh học trong quần xã?

***CÁC EM NHỚ LÀM BÀI VÀ GỬI BÀI CHO CÔ THEO EMAIL HAY ZALO NHÉ**

*** HỌC BÀI THEO NỘI DUNG CÔ CHO CHÉP TRONG TẬP**

*** CHÚC CÁC EM HỌC TỐT!**

NẾU NHÀ BẠN NÀO CÓ ĐIỀU KIỆN MÁY IN THÌ IN RA VÀ LÀM VÀO GIẤY, NẾU KHÔNG CÁC BẠN LÀM VÀO TẬP SINH HỌC. SAU ĐÓ CHỤP HÌNH VÀ GỬI CHO CÔ THEO ĐỊA CHỈ SAU.

EMAIL: [ngocnguyencattuong1407@gmail](mailto:ngocnguyencattuong1407@gmail.com)

Zalo sdt: 096462919